

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

P.4492/94/95

Rok akademicki
1994/95

nr 7

W NUMERZE

- Relacja z posiedzenia Senatu
- Z prac JM Rektora
- O jubileuszu Uczelni w telewizji
- Stopnie naukowe i stanowiska
- Dydaktyka: wyniki sesji zimowej
- Konferencje i sympozja
- Zarządzenia i pisma okólne JM Rektora
- Współpraca z zagranicą
- 50-lecie Wydziału Chemicznego
- Uczelnia w roku 1994 - fakty i liczby
- Z działalności Centrum Promocji Kultury Zagranicznej
- Sport
- Kronika żałobna

SENAT

■ Siódme zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej w r.ak. 1994/95 odbyło się 3 kwietnia 1995 r. z następującym porządkiem obrad: zaopiniowanie wniosku Politechniki Warszawskiej w sprawie nadania profesorowi Władysławowi Findeisenowi tytułu doktora honoris causa, powołanie recenzenta dla zaopiniowania wniosku Politechniki Częstochowskiej o nadanie profesorowi Januszowi Witoldowi Elsnerowi tytułu doktora honoris causa, wyrażenie zgody na mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof.dra hab.inż. Feliksa Andermanna, sprawozdanie z działalności Uczelni i ocena dzia-

łalności Rektora za rok 1994, zatwierdzenie wniosków o nagrody Ministra Edukacji Narodowej, powołanie Senackiej Komisji ds. Statutu Politechniki Śląskiej, zatwierdzenie założeń dotyczących zmian w zasadach gospodarki finansowej Uczelni, podsumowanie sesji zimowej oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 35 członków Senatu i 6 zaproszonych gości.

■ Opinię wniosku Politechniki Warszawskiej w sprawie nadania profesorowi Władysławowi FINDEISENOWI tytułu doktora honoris causa przedstawił prof. S. WĘGRZYN.

kwiecień '94

50 LAT POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

→

Prof. Wł. Findeisen, absolwent Wydz. Elektrycznego Pol. Warszawskiej z roku 1949, prowadził, rozwijał i publikował prace naukowe z dziedziny automatyki. Dzięki tym pracom zaistniały w Pol. Warszawskiej warunki na powstanie na Wydz. Elektroniki Katedry Automatyki i Telemekhaniki (1955), przekształconej następnie w Instytut Automatyki (1970). Kierownictwo tych jednostek sprawował do 1981 r., to jest do chwili wyboru na Rektora, prof. Wł. Findeisen. Jest autorem kilku książek z zakresu teorii regulacji i automatyki. Niektóre z nich były kilkakrotnie wznawiane i zostały wydane także w j. niemieckim i angielskim (np. „Teoria regulacji automatycznej”). Wypromował 37 doktorów nauk technicznych z dziedziny automatyki. Za swoją niezwykle aktywną działalność naukową otrzymał Nagrodę Państwową II stopnia (1976).

Swoją obszerną opinię prof. S. Węgrzyn podsumował następująco: „Uważam, że prof. Wł. Findeisen jest w dziedzinie automatyki, jako samodzielnej dyscypliny naukowej, osobą szczególnie zasłużoną dla rozwoju nauki. Wniosek Senatu Politechniki Warszawskiej o nadanie Mu godności doktora honoris causa uważam za uzasadniony i wnoszę o poparcie go przez Senat Politechniki Śląskiej”.

W głosowaniu tajnym Senat poparł wniosek jednomyślnie.

■ W związku z prośbą Rektora Pol. Częstochowskiej prof. J. Broszczyńskiego o zaopiniowanie wniosku w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa tej Uczelni profesorowi **Januszowi Witoldowi ELSNEROWI**, JM Rektor prof. W. WINKLER zgłosił kandydaturę prof. T. Chmielniaka na recenzenta tego wniosku.

Kandydata na recenzenta poparł prof. A. ZIEBIK, stwierdzając, iż prof. T. Chmielniak jest „najbliższy zainteresowaniom” prof. J.W. Elsnera (mechanika płynów, diagnostyka maszyn przepływowych). Podobną opinię o kandydacie na recenzenta wyraził prof. W. CHOLEWA.

Senat w głosowaniu jawnym powołał jednomyślnie na recenzenta tego wniosku prof. T. CHMIELNIAKA.

■ **Wniosek Rady Wydziału Budownictwa o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab.inż. Feliksa ANDERMANNA** w Katedrze Teorii Konstrukcji Budowlanych zreferował dr hab.inż. K. KŁOSEK, prof. Pol. Śl.

Prof. F. Andermann (absolwent Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego Pol. Śl. z roku 1950, doktorat - 1961, habilitacja - 1974 r., tytuł profesora - 1974 r.) jest specjalistą w zakresie mechaniki konstrukcji, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na nie podziemnej eksploatacji górniczej. Jest autorem lub współautorem 31 artykułów i 16 opublikowanych referatów, wielu skryptów i niepublikowanych prac naukowo-badawczych. Wypromował 6 doktorów nauk technicznych. Był recenzentem 20 rozpraw doktorskich, 2 habilitacji i 2 wniosków o nadanie tytułu naukowego profesora. Wykonał ok. 200 opracowań i ekspertyz dla potrzeb jednostek gospodarczych, posiada uprawnienia rzeczoznawcy PZITB. Sprawował różne funkcje organizacyjne na Wydziale, a w tym prodziekana ds. dydaktycznych i ds. nauki, kierownika studiów doktoranckich i dyrektora Instytutu Konstrukcji Budowlanych. Aktualnie kieruje Zakładem Mechaniki Budowli.

Uznaniem dla Jego działalności naukowej jest zaproponowanie Mu członkostwa w Zespole Problemów Naukowych Budownictwa na Terenach Górniczych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, w Komisji Inżynierii Budowlanej PAN i Komisji Nauki Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa.

Wniosek poparł - w imieniu Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej - prof. F. KRASUCKI.

W głosowaniu tajnym Senat zaopiniował jednomyślnie wniosek pozytywnie.

■ Prowadzenie punktu „**Sprawozdanie z działalności Uczelni i ocena działalności Rektora za rok 1994**” powierzono profesorowi S. WĘGRZYNOWI. Program tej części posiedzenia był następujący:

- Sprawozdanie Rektora
- Opinia Senackiej Komisji ds. Finansów i Budżetu na temat gospodarki finansowej w 1994 r.

- Dyskusja nad sprawozdaniem i działalnością Kierownictwa Uczelni
- Zatwierdzenie sprawozdania i ocena działalności Rektora.

● **JM Rektor prof. W. WINKLER** omówił podstawowe kierunki działalności Uczelni w 1994 roku, które szczegółowo zostały ujęte w sprawozdaniu liczącym 28 stron (omówienie sprawozdania zamieszczamy w innym miejscu - p. „Uczelnia w roku 1994 - fakty i liczby”).

Kończąc swoją wypowiedź JM Rektor podziękował Dziekanom za dobrą współpracę, bez której sytuacja Uczelni byłaby znacznie gorsza. Rok 1994, pomimo bardzo złych prognoz, udało się zakończyć niezbyt wysokim deficytem.

● W swoim wystąpieniu **p. mgr L. PIOTROWSKA** podkreśliła, iż miniony rok był pod względem finansowym bardzo trudny dla Uczelni. Realizacja przyjętych kierunków działań pozwoliła na ograniczenie straty w działalności eksploatacyjnej do kwoty nieco niższej, niż przewidywano w planie (tj. 12,2 mld zł a nie 13 mld zł jak zakładano). Działalność dydaktyczną, mimo zwiększonych dochodów, zamknięto stratą 27,9 mld zł, która została obniżona do 16 mld zł dzięki działalności badawczej.

Głównymi przyczynami wystąpienia straty były niedofinansowanie z MEN kosztów wynagrodzeń i duże potrzeby remontowe Uczelni oraz brak możliwości zwiększenia dochodów własnych. Najtrudniejsza sytuacja wystąpiła w zakresie pomocy materialnej dla studentów. Wzrost stypendiów o 100% spowodował wystąpienie straty wynoszącej prawie 19 mld zł. Deficyt ten spowodowany został załamaniem się dotacji MEN w 1992 r. Jedynie w działalności badawczej dochody były wyższe (o ok. 6 mld zł) od planowanych. Złą prognozą na rok bieżący jest fakt, stwierdziła p. L. Piotrowska, że z powodu braku rezerw pieniężnych za 1994 rok nie będzie możliwości uzyskania zysków z operacji finansowych.

● **Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ** zwrócił uwagę na relatywne zmniejszenie się

nakładów na szkolnictwo wyższe w Polsce oraz na skutki działania algorytmu dotacji, który nie uwzględnia warunków technicznych działania Uczelni, specyfiki lokalizacji obiektów i inflacji. Dyrektor wyraził nadzieję, że wzrost nakładów na fundusz stypendialny spowoduje poprawę sytuacji w zakresie utrzymania obiektów uczelnianych i doposażenia domów studenckich. Poprawę sytuacji może przynieść również podwyżka czynszów za mieszkania (ponad 50% mieszkań będących w gestii Uczelni zajmują osoby nie pracujące w Uczelni). Dyrektor stwierdził m.in., że przy wypowiedzianiu komentarzy typu: „nie ma pieniędzy na 13 pensję, a buduje się obiekty sportowe” trzeba wiedzieć, iż środki przeznaczone na inwestycje nie mogą być przeznaczone na wypłatę wynagrodzeń. Tego rodzaju komentarze są więc krzywdzące i wynikają z zupełnego braku troski o warunki studiowania i przyszłości Uczelni.

Prorektor ds. Dydaktyki prof. B. POCHOPIEŃ poinformował, że z zapowiedzi MEN wynika, iż przystąpiono do prac nad nowelizacją systemu pomocy finansowej dla studentów. W r.ak.1993/94 liczba osób pobierających stypendia za wyniki w nauce wynosiła 1980, a w r.ak.1994/95 - 2706. Stypendia socjalne pobierało odpowiednio 1300 i 2018 osób.

● W dalszej części **prof. J. BENDKOWSKI** przedstawił, w imieniu **Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów**, opinię do sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego Uczelni za rok 1994. Opinia zawiera 5 punktów, z których 3 końcowe publikujemy niżej (dwa pierwsze zawierają podstawę formalno-prawną opracowania opinii oraz ważniejsze uwagi szczegółowe do sprawozdania).

Wnioski Komisji odnoszące się do wykonania Planu

Komisja ds. Budżetu i Finansów w wyniku przeprowadzonej dyskusji sformułowała następujące wnioski:

1. *Komisja nie stwierdza błędnych decyzji w zakresie gospodarowania finansami w Uczelni. Jednocześnie Komisja podkreśla rozbawę Władz Uczelni, stosownych służb ekonomiczno-finansowych w gospo-*

darowaniu finansami oraz wyraża im uznanie.

2. Plan rzeczowo-finansowy w 1994 r. był realizowany w granicach możliwości Uczelni odnośnie generowania dodatkowych dochodów własnych i pozyskiwania środków pozabudżetowych. Pozytywne działania ww. przyczyniły się wydatnie do zmniejszenia straty bilansowej w 1994 r.
3. Sposób tworzenia planu w warunkach permanentnego „niedofinansowania” z budżetu wymagać będzie zastosowania innych od dotychczasowych metod sporządzania planu rzeczowo-finansowego.
4. Komisja jest zadania, że gospodarowanie finansami wymaga konsekwentnego przestrzegania dyscypliny finansowej przez wszystkie jednostki organizacyjne Politechniki Śląskiej, a zwłaszcza w odniesieniu do wykonywania ustalonych przez Kierownictwo Uczelni zobowiązań finansowych.

Zalecenia Komisji

Komisja ds. Budżetu i Finansów po analizie wykonania Planu rzeczowo-finansowego za 1994 r. proponuje przyjęcie następujące zalecenia:

1. Kontynuować działania rozpoczęte w poprzednich latach w zakresie racjonalizacji gospodarowania finansami w Politechnice Śląskiej, a w szczególności należy wypracować odpowiednie skuteczne przedsięwzięcia ograniczające możliwości powstania deficytu w środkach finansowych.
2. Przeprowadzić radykalną racjonalizację zasad gospodarowania funduszem pomocy materialnej dla studentów Politechniki Śląskiej.
3. Przyjąć do budowy Planu rzeczowo-finansowego na rok 1995 wypracowane założenia do zmian w zasadach gospodarki finansowej.
4. Opracować skuteczny system informacyjny o stanie i sposobach gospodarowania finansami w Politechnice Śląskiej, w szczególności uwzględniając potrzeby podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni.

Konkluzja

Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów proponuje Wysokiemu Senatowi **przyjąć przedło-**

żone sprawozdanie z wykonania Planu rzeczowo-finansowego Politechniki Śląskiej za 1994 rok.

● **W dyskusji nad sprawozdaniem** wypowiedzieli się prof. B. DRZEŹLA, prof. S. WĘGRZYN, prof. A. ZASTAWNY, prof. M. PAZDUR, p. M. PAC-POMARNACKA, dr inż. W. PILLICH, dyr. W. WYDRYCHIEWICZ i JM Rektor W. WINKLER.

A oto ważniejsze uwagi i wnioski zgłoszone przez dyskutantów:

- Sprawozdanie Rektora i ocenę Uczelni pod względem finansowym należy rozpatrywać na tle sytuacji budżetowej Państwa. Wydatki na naukę i szkolnictwo wyższe maleją i nie można liczyć na poprawę. Jako sukces należy zatem uznać fakt, że Uczelnia zachowuje zdolność do prowadzenia zadań niezbędnych dla utrzymania poziomu cywilizacyjnego Państwa. Należy poszukiwać rozwiązań, które pozwolą na utrzymanie zdolności Uczelni do wypełnienia swych funkcji.
- Należy zmienić wysokość uposażenia nauczycieli akademickich w porównaniu z innymi pracownikami sfery budżetowej, gdyż dotychczasowy stan potwierdza zbędność rozwoju nauki, jako priorytetu ustanowionego przez Państwo.
- Największy problem stanowi fundusz pomocy materialnej dla studentów. Uczelnia nie ma prawie żadnego wpływu na jego zwiększenie, na zmianę zasad przyznawania stypendiów, szczególnie socjalnych.
- Aktywność wydziałów w pozyskiwaniu środków na badania lepiej obrazuje wskaźnik łącznych dochodów z badań przypadających na jednego nauczyciela akademickiego (w sprawozdaniu aktywność ta została oceniona na podstawie ogólnej kwoty pozyskanej na badania przez wydział).
- Należy zastanowić się, czy (mając na uwadze racjonalizację kosztów na wydziałach) proporcje kosztów osobowych i rzeczowych na wydziałach i w Uczelni są właściwe.
- Rozważyć zasadność powołania jednostki kontroli wewnętrznej w Uczelni (Komisja Senacka ds. Budżetu i Finansów nie ma możliwości tak szczegółowego działania).

Podczas dyskusji p. Kwestor poinformowała, iż zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów od roku bieżącego nie obowiązuje naliczanie amortyzacji od aparatury zakupionej z prac finansowanych przez KBN - co zostało przyjęte z ogólnym zadowoleniem.

● *Po dyskusji Senat w głosowaniu jawnym zatwierdził większością głosów (33 „za”, 1 „przeciw”, 1 „wstrz.”) sprawozdanie JM Rektora z działalności Uczelni za rok 1994. Senat złożył JM Rektorowi wyrazy podziękowania za to, że działając w bardzo trudnej sytuacji budżetowej utrzymał zdolność Uczelni do wykonywania swoich zadań nauczania i rozwijania badań naukowych.*

● JM Rektor podziękował za pozytywną ocenę, która - jak stwierdził - jest wyrazem uznania nie tylko dla Kierownictwa Uczelni, ale również dla Dziekanów i Rad Wydziałów kształtujących politykę na wydziałach.

Rektor powiedział m.in., że uczelnie o porównywalnej liczbie studentów, które mają mniejsze straty, mają znacznie więcej profesorów tytułarnych i nie zatrudniają prawie wcale asystentów, lecz posiadają mocno rozwinięte studia doktoranckie.

Na zakończenie JM Rektor podziękował prof. S. Węgrzynowi za przewodnictwo tej części posiedzenia.

■ **Sprawę wniosków o nagrody Ministra Edukacji Narodowej zreferował prof. W. GNOT.**

● Do Rektorskiej Komisji Nagród wpłynęło 17 wniosków, z których pozytywnie zaopiniowano 10. Wnioski te zostały przez przewodniczącego Komisji szczegółowo omówione, a następnie rozwinęła się dyskusja. Wystąpił m.in. prof. T. GLINKA, wyrażając brak akceptacji pracy Komisji Rektorskiej, która odrzuciła wszystkie wnioski Rady Wydziału Elektrycznego. Zdaniem Dziekana Komisja nie jest upoważniona do odrzucania decyzji Rady Wydziału, prawo to przysługuje Senatowi. JM Rektor zgodził się, że można mieć wątpliwości w odniesieniu do zasady wypracowywania wniosków, ale jednocześnie sprzeciwił się, mimo sentymentu do Wydziału, aby

zmieniać te zasady w trakcie przygotowań wniosków (do ubiegłego roku nie zgłaszano żadnych wątpliwości co do zasad działań w tym zakresie).

Poproszony przez prof. F. KRASUCKIEGO (w świetle wypowiedzi prof. T. Glinki) Przewodniczący Komisji wymienił **wnioski, które nie uzyskały akceptacji Komisji:**

1. prof. M. Metzger - za działalność naukową
2. prof. B. Baron - za książkę
3. dr A. Szlęk - za doktorat
4. dr J. Skorek - za habilitację
5. dr B. Hanak - za habilitację
6. dr M. Pasko - za habilitację
7. prof. A. Macura - za kształcenie kadry

● **Poddane pod ocenę Senatu wnioski o nagrodę Ministra Edukacji Narodowej uzyskały następujące poparcie w głosowaniu tajnym:**

1. prof.dr hab.inż. T. CHMIELNIAK (RIE) za książkę „Przeptywy transoniczne”, Wyd. Ossolineum, PAN Wrocław - 29 „tak”, 4 „nie”, 1 wstrz.”;
2. prof.dr hab.inż. R. GRYBOŚ (RIE) za monografię „Dynamika maszyn wirnikowych”, PWN Warszawa - 24 „tak”, 5 „nie”, 5 „wstrz.”;
3. prof. dr hab.inż. J. TOMECZEK (RM) za książkę „Coal Combustion”, Wyd. Krieger Publishing Company, USA - 27 „tak”, 3 „nie”, 4 „wstrz.”;
4. prof.dr hab.inż. W. GABZDYŁ (RG) za podręcznik „Geologia złóż węgla”, Wyd. Polska Agencja Ekologiczna - 26 „tak”, 4 „nie”, 4 „wstrz.”;
5. prof.dr hab. J. KONIECZYŃSKI (RIE) za podręcznik akademicki „Oczyszczanie gazów odlotowych”, Wyd. Pol. Śl. - 17 „tak”, 10 „nie”, 7 „wstrz.”;
6. dr inż. A. MĘŻYK (RMT) za pracę doktorską „Dynamika elektromechanicznych układów napędowych” - 24 „tak”, 8 „nie”, 2 „wstrz.”;
7. dr inż. W. SZCZEPANKIEWICZ (RCh) za pracę doktorską „Reakcje 1,4 -dinitroimidazoli ze związkami zawierającymi pierwszorzędowe ugrupowanie aminowe” - 21 „tak”, 6 „nie”, 7 „wstrz.”;
8. dr hab.inż. M. NANTKA (RIE) za pracę habilitacyjną „Problemy wentylacji, prze-

plywów i wymiany powietrza w budynkach wielostrefowych z wentylacją naturalną” - 20 „tak”, 7 „nie”, 6 „wstrz.”;

9. prof.dr hab.inż. Fr. GROSMAN, dr inż. A. PIELA, dr inż. E. HADASIK (RM) za pracę naukową „Modelowanie zjawisk strukturalnych i siłowo-energetycznych jako podstawa komputerowego projektowania i sterowania procesem obróbki plastycznej i cieplno-plastycznej” - 18 „tak”, 8 „nie”, 7 „wstrz.”;
10. prof.dr inż. S. WĘGRZYN (RAu) za kształcenie kadry (m.in. wypromował 47 doktorów) - 29 „tak”, 1 „nie”, 3 „wstrz.”.

■ W następnym punkcie **powołano Senacką Komisję ds. Statutu Politechniki Śląskiej** w składzie:

prof. B. DRZEŹŁA (RG) - przewodniczący
prof. K. MIKSCH (RIE)
prof. J. SUWIŃSKI (RCh)
dr inż. A. SKRZYWAN-KOSEK (RAu)
dr B. SZŁEK (RMF)
mgr inż. W. WYDRYCHIEWICZ
J. DRAGAN (przedst. studentów)

W Komisji pracować będą także przedstawiciele delegowani przez Związki Zawodowe: dr inż. W. SPECJAŁ (ZNP) i dr inż. J. MENDEC (NSZZ „Solidarność”).

W nowo wybranym składzie Komisji są tylko dwie osoby z poprzedniego składu (prof. J. Suwiński, dr A. Skrzywan-Kosek). Zadaniem Komisji jest zebranie uwag do obowiązującego obecnie Statutu i zaproponowanie niezbędnych zmian, które wynikają m.in. z uzyskania pełnej samodzielności wydziałów. Zmiana składu osobowego, jak powiedział JM Rektor, powinna przyczynić się do „świeżego spojrzenia na wiele spraw”, które muszą być uregulowane statutowo.

■ Referując sprawę założeń dotyczących zmian w zasadach gospodarki finansowej Uczelni, **dyr. W. WYDRYCHIEWICZ** stwierdził, iż powodem tych zmian są:

- toczące się w Uczelni bardzo intensywne prace nad opracowaniem nowych przepisów wewnętrznych w zakresie działalności finansowej,

- konieczność opracowania planu rzeczowo-finansowego na rok 1995, który musi uwzględniać określone założenia.

Po bardzo wyczerpującej dyskusji (wypowiedzieli się: prof. J. BENDKOWSKI, prof. J. NADZIAKIEWICZ, prof. W. CHOLEWA, prof. R. SOSNOWSKI, prof. J. SUWIŃSKI, prof. T. GLINKA, prof. W. WINKLER, dyr. W. WYDRYCHIEWICZ, dr inż. B. PALUCHIEWICZ), **Senat w głosowaniu jawnym, przy 6 głosach wstrzymujących się, przyjął „Założenia do zmian w zasadach gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej w roku 1995”** - jako kierunki działań, z uwagami wynikającymi z dyskusji.

Treść tych „Założeń” jest następująca:

Realizując przyjęte przed kilku laty założenia polityki Uczelni dotyczące zwiększenia samodzielności jednostek organizacyjnych w zakresie gospodarowania środkami finansowymi, Kierownictwo Uczelni proponuje następujące zmiany w Zasadach gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej od 1 stycznia 1995 r.:

1. poszerzenia zakresu wydatków objętych limitem środków przekazywanych do dyspozycji jednostek o koszty:
 - a) wynagrodzeń osobowych,
 - b) wynagrodzeń z Zakładowego Funduszu Nagród (tzw. „13-tka”),
 - c) składek ZUS i FP,
 - d) odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
 - e) remontów budynków i budowli przeprowadzanych wewnątrz obiektów,
 - f) energii, tj. energii elektrycznej, gazu, wody, energii cieplnej,
 - g) koszty świadczeń dla studentów, stażystów i doktorantów obcokrajowców,
 - h) nagród dla studentów,
 - i) studiów podyplomowych i doktoranckich (łącznie ze stypendiami dla uczestników studiów doktoranckich),
 - j) pozostałych kosztów dotychczas nie obciążających limity środków (m.in. koszty: żniwek kolejowych, sprzątnięcia pomieszczeń dokonywanych przez obce firmy).
2. Ustalenie algorytmu podziału limitu wynagrodzeń osobowych analogicznego, jak przy podziale środków na wydatki rzeczowe, przy

czym wartość współczynnika przeniesienia z roku poprzedniego „C” będzie określana każdego roku uchwałą Senatu. Na rok 1995 proponuje się współczynnik $C = 0,8$. Do rozdziału środków poza algorytmem wyodrębnione będą rezerwy Rektora przeznaczone na pokrycie kosztów jednostek ogólnouczeniowych i międzywydziałowych oraz rezerwa w wys. 2% limitu na indywidualne dofinansowanie jednostek podstawowych i ewentualnej korekty podziału algorytmicznego.

3. Podwyższenie poziomu dochodów własnych jednostek przekazywanych do dyspozycji jednostek do wysokości 100% tych dochodów (łącznie z dochodami za studia podyplomowe i doktoranckie oraz studia obcokrajowców).
4. Podwyższenie środków inwestycyjnych jednostek z tyt. odpisów amortyzacyjnych tych jednostek do wysokości 80% tych odpisów z kwoty pozostającej w Uczelni.

Założenia te były wcześniej przedmiotem obrad Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów, która generalnie je zaakceptowała, wnosząc szereg uwag szczegółowych (uwagi te omówił na posiedzeniu Senatu prof. J. Bendkowski).

Przed głosowaniem członkowie Senatu wnieśli również sporo uwag do „Założeń...”, spośród których kilka cytujemy niżej:

- Muszą zostać bardzo precyzyjnie określone zakresy kompetencji Dyrektora Administracyjnego i dziekanów.
- Składki ZUS, ulgi kolejowe itp. powinny nadal być prowadzone przez Administrację Centralną.
- Kryteria rozdziału środków na wydziały powinny być ponownie przedyskutowane w gronie osób, które będą decydowały o wydatkowaniu tych środków.
- Jednostki międzywydziałowe i ogólnouczeniowe nie powinny być finansowane z rezerwy Rektora, lecz z puli wyodrębnionej dla utrzymania tych jednostek.

- W okresie przejściowym wydziały powinny być informowane szczegółowo o swoich wynikach finansowych częściej niż raz w roku.

- Konieczne jest utrzymanie „silnej” rezerwy Rektora, bowiem pozwoli to uniknąć oczekujących pułapek, które mogą tkwić w niejasnych sformułowaniach.

■ Wyniki zimowej sesji zreferował Prorektor ds. Dydaktyki prof. B. POCHOPIEŃ.

Z analizy danych liczbowych na poszczególnych kierunkach studiów wynika, że nastąpił spadek liczby skreśleń i liczby warunkowych wpisów na wszystkich rodzajach studiów.

O wynikach zimowej sesji piszemy w rubryce DYDAKTYKA.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiadali się:

- JM Rektor poinformował o przyznanej na rok 1995 dotacji budżetowej, która w porównaniu z rokiem ubiegłym wynosi 101,4%. Przyznany fundusz stypendialny jest większy niż rok temu i wynosi 76 420 mln zł (starych), lecz nie pokrywa potrzeb. Wydziały otrzymały środki na działalność statutową w wysokości 66 143 mln zł oraz na badania własne w wysokości 35 475 mln zł.

- Prorektor B. POCHOPIEŃ poinformował o terminach działań kwalifikacyjnych na I rok studiów:

20 i 21 czerwca - sprawdziany z uzdolnień architektonicznych,

4 lipca - sprawdziany z matematyki oraz rozmowy kwalifikacyjne na studia dzienne,

5 lipca - sprawdziany z fizyki i języków obcych oraz rozmowy kwalifikacyjne na studia dzienne,

6 lipca - sprawdziany z podstaw wiedzy ekonomicznej oraz rozmowy kwalifikacyjne na studia wieczorowe,

7 lipca - rozmowy kwalifikacyjne na studia wieczorowe.

Decyzje o ewentualnym dalszym naborze zostaną podjęte po podsumowaniu wyników z tego etapu działań.

- Prof. M. PAZDUR wyraził wdzięczność w imieniu Wydziału MF Władzom Wydziału

IŚiE za oddelegowanie na studia doktoranckie 5 pracowników. Poinformował o ogólnopolskim turnieju „Fizyka a ekologia” ogłoszonym wspólnie z Pałacem Młodzieży w Katowicach. Wpłynęło 328 prac ze szkół średnich w całej Polsce. Turniej był okazją do upowszechnienia informacji o studiach na Wydziale MF i Wydziale IŚiE.

Z PRAC JM REKTORA

■ 21 kwietnia br. JM Rektor i Prorektorzy uczestniczyli w uroczystym posiedzeniu Rady Wydziału Chemicznego, które odbyło się w Auli Głównej z okazji 50-lecia istnienia Wydziału. O uroczystościach jubileuszowych Wydziału Chemicznego piszemy oddzielnie.

■ 27 kwietnia br. odbyło się posiedzenie Kolegium Rektorskiego, na którym m.in. ustalono program obrad Senatu i omawiano sprawy związane z organizacją uroczystości jubileuszowych Uczelni.

■ W dniach 28 i 29 kwietnia br. w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się kolejna Konferencja Rektorów Uczelni Autonomicznych, w której uczestniczył JM Rektor prof. W. Winkler. Głównym celem konferencji było przedyskutowanie i przyjęcie dokumentu pt. „Stanowisko rektorów uczelni autonomicznych w sprawie modelu funkcjonowania szkolnictwa wyższego i nauki”. Dokument, którego treść została przekazana władzom państwowym, omawia m.in. takie sprawy, jak: stan obecny nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce, potrzeby funkcjonowania uczelni i instytucji naukowych, finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego, nadzór nad uczelniami, uposażenia nauczycieli akademickich oraz finansowanie inwestycji.

O JUBILEUSZU W TELEWIZJI

20 kwietnia br. o godz. 19.00 Ośrodek Telewizji Regionalnej w Katowicach nadał półgodzinny program pt. „ZŁOTE GODY POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ”. W programie wystąpili: emerytowany profesor Tadeusz

ZAGAJEWSKI - doktor honoris causa Pol.Śl., prof. Wilibald WINKLER - Rektor i prof. Remigiusz SOSNOWSKI - Dziekan Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania. Dyskusję na temat powstania i dorobku naszej Uczelni w okresie 50-lecia jej istnienia uzupełniła krótka wypowiedź prof. Stefana WĘGRZYNA, zarejestrowana przy „warsztacie pracy”. Przerwywnikiem rozmowy redaktora prowadzącego z naszymi profesorami był Akademicki Chór Politechniki Śląskiej, „kulturalna wizytówka” Uczelni od jej zarania.

Audycja została powtórzona w późnych godzinach nocnych.

STOPNIE NAUKOWE, STANOWISKA

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk uzyskał **mgr inż. Krzysztof JANERKA** (1.34) z Instytutu Odlewnictwa Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - „Nawęglanie ciekłych stopów żelaza za pomocą urządzeń pneumatycznych”, promotor - prof.dr inż. Zbigniew PIĄTKIEWCZ, RMT - 26.04.1995 r.

■ Stanowisko profesora zwyczajnego

Minister Edukacji Narodowej mianował na stanowisko profesora zwyczajnego z dniem 1 kwietnia 1995 r. następujące osoby:

prof.dr hab.inż. Witold GNÓT (RCh)

prof.dr inż. Adam KORCZYŃSKI (RCh)

Nominacje wręczył JM Rektor w dniu 12 kwietnia br.

Gratulacje

DYDAKTYKA

■ Rozliczenie sesji zimowej na I roku studiów

Studia dzienne

Na I rok przyjęto na 18 kierunków studiów 4 997 osób, z których - wg stanu na dzień 31 marca br. - skreślono 30,8% (w ubiegłym r.ak.32,1%). Najmniej skreślonych zarejestrowano na kierunkach: Zarządzanie i Marketing

(2,4%), Informatyka (4,4%) oraz Zarządzanie i Marketing - st.inżynierskie (8,4%). Najwyższe wskaźniki skreśleń posiadają kierunki: Fizyka Techniczna (56,4%), Elektrotechnika - st.inżynierskie (49,0%), Elektrotechnika (46,4%).

Studia wieczorowe

Przyjęto na I rok na 10 kierunków studiów 1392 osoby, z których skreślono 37,7% (w ubiegłym r.ak. - 40,0%). Do kierunków o najniższym wskaźniku skreśleń należą: Inżynieria materiałowa (6,7%), Inżynieria i Ochrona Środowiska (13,1%) oraz Zarządzanie i Marketing (13,7%). Na przeciwnym biegunie są kierunki: Mechanika i Budowa Maszyn - na RM (59,1%), Budownictwo (57,9%) oraz Elektrotechnika (54,7%).

■ **Rozliczenie sesji zimowej na latach II-V**

Studia dzienne

Ogólna liczba studiujących na 18 kierunkach - 6 857 osób (w roku ubiegłym 5 982 osoby), z których skreślono 1,4% (w roku ubiegłym - 1,7%).

Kierunki o najniższym wskaźniku skreśleń: Górnictwo i Geologia (0,5%), Elektronika i Telekomunikacja (0,7%), Zarządzanie i Marketing (0,7%).

Kierunki o najwyższym wskaźniku skreśleń: Automatyka i Robotyka - na RMT (3,8%), Inżynieria Materiałowa (3,6%), Budownictwo - Inżynieria Miejska (3,6%).

Studia wieczorowe

Liczba studiujących na 9 kierunkach studiów - 1 061 osób (w ub.r.ak. - 483 osoby), z których skreślono 5,3% (w ub.r.ak. - 8,0%).

Kierunki o najniższym wskaźniku skreśleń: Zarządzanie i Marketing (1,6%), Inżynieria i Ochrona Środowiska (1,7%), Budownictwo (4,3%).

Kierunki o najwyższym wskaźniku skreśleń: Mechanika i Budowa Maszyn - na RIE (16,7%), Inżynieria Materiałowa (9,1%), Elektrotechnika (8,6%).

Studia zaoczne

Na 3 kierunkach studiów dla nauczycieli studiuje łącznie 599 osób (w roku ubiegłym - 721 osób), z których skreślono 2,0% (rok wcześniej - 5,4%). Wskaźnik skreśleń na poszcze-

gólnych kierunkach kształtował się następująco: Mechanika i Budowa Maszyn (na RMT) - 1,0%, Automatyka i Robotyka (na RMT) - 5,1%, Mechanika i Budowa Maszyn (na RIE) - 8,6%.

KONFERENCJE, SYMPOZJA

■ **Akustyka Molekularna i Kwantowa - Zwalczanie Zagrożeń Wibroakustycznych**

Zgodnie z wieloletnią tradycją Oddział Górnośląski Polskiego Towarzystwa Akustycznego wspólnie z Instytutem Fizyki Politechniki Śląskiej zorganizował XXIV Szkołę Zimową Akustyki Molekularnej i Kwantowej i XXIII Szkołę Zimową Zwalczania Zagrożeń Wibroakustycznych. Szkoły odbyły się w Wiśle w dniach 27 luty - 3 marzec 1995 r. i połączone były z obchodami 50-lecia Politechniki Śląskiej i 25-lecia Wydziału Matematyczno-Fizycznego. Uroczystego otwarcia obu szkół dokonali Prorektor ds. Nauki prof. Włodzimierz Sikora i Dziekan Wydziału Matematyczno-Fizycznego prof. Mieczysław Pazdur.

Problematyka Szkoły Akustyki Molekularnej i Kwantowej obejmowała: akustooptykę, fotoakustykę, akustykę molekularną, magnetoakustykę oraz akustykę fizyczną. W Szkole brało udział ok. 80 uczestników ze wszystkich ośrodków naukowych akustyków polskich. W trakcie Szkoły zostało wygłoszonych 45 referatów naukowych. Streszczenia referatów były opublikowane w „XXIV Winter School on Molecular and Quantum Acoustics - Abstracts”, wydanych przez Oddział Górnośląski Polskiego Towarzystwa Akustycznego. W najbliższym czasie planowane jest wydanie kolejnego, XVI numeru rocznika Akustyki Molekularnej i Kwantowej, który zawierać będzie recenzowane prace referowane na Szkole. Wysoki poziom wygłoszonych referatów stanowi gwarancję dalszego rozwoju Szkoły w przyszłości.

Problematyka Szkoły Zwalczania Zagrożeń Wibroakustycznych obejmowała: akustykę fizyczną, akustykę środowiskową, metrologię akustyczną oraz aktualne informacje o aparaturze, materiałach i przepisach dotyczących akustyki technicznej i środowiskowej.

Szkoła stanowi tradycyjne miejsce corocznych spotkań pracowników naukowych i praktyków reprezentujących Szkoły Wyższe, PAN, branżowe instytuty naukowe, biura badawczo-projektowe oraz placówki ochrony środowiska. W szkole wzięło udział około 120 uczestników ze wszystkich ośrodków naukowych i naukowo-wdrożeniowych akustyków polskich. Na Szkole zostało wygłoszonych 42 referaty naukowe. Streszczenia referatów względnie ich pełne treści były opublikowane w Materiałach Szkoły wydanych przez Oddział Górnośląski Polskiego Towarzystwa Akustycznego.

Organizacja konferencji była dofinansowana przez KBN.

■ Podstawowe Problemy Energoelektroniki i Elektromechaniki

W dniach 27-30 marca br. w Ustroniu-Jaszowcu odbyło się VI Sympozjum z zakresu energoelektroniki i elektromechaniki, którego organizatorami były:

Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej - Oddział w Gliwicach, Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej oraz

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w Warszawie.

Sympozjum obradowało pod patronatem Sekcji Energoelektroniki i Napędu Elektrycznego Komitetu Elektrotechniki PAN. Uczestniczyło w nim ok. 180 naukowców, reprezentujących wszystkie środowiska akademickie w Polsce, uczelnie zagraniczne (TH Giesen, VSB - TU Ostrawa, TU Koszyce) oraz przemysłowe ośrodki naukowo-badawcze (m.in. Mitsubishi Electric, Siemens, Instytut Elektrotechniki w Warszawie).

W otwarciu Sympozjum wzięło udział 4 Rektorów: prof. Thomas Čermak (VSB - TU Ostrawa), prof. Andrzej Wiszniewski (Pol. Wrocławska), prof. Wilibald Winkler (Pol. Śląska) i prof. Piotr Wach (Wyższa Szkoła Inżynierska w Opolu), 2 przewodniczących Sekcji Polskiej Akademii Nauk - prof. Ludger Szklarski (Przewodniczący Sekcji Energoelektroniki i Napędu Elektrycznego) i prof. Mirosław Dąbrowski (Przewodniczący Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów), prze-

wodniczący Polskiego Komitetu Automatyzyacji Kopalń Głębiniowych i Odkrywkowych prof. Florian Krasucki, przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej prof. Eugeniusz Koziej oraz przedstawiciel Prezesa Polskich Sieci Elektroenergetycznych w Warszawie, doc. Zbigniew Maciejewski. Wśród przybyłych było także 3 nestorów polskiej elektrotechniki: prof. Ludger Szklarski, prof. Andrzej Kordecki oraz prof. Włodzimierz Dulewicz.

Uczestnicy Sympozjum reprezentowali różne specjalności elektrotechniki: energoelektronikę i napęd elektryczny, maszyny elektryczne, elektronikę, teorię sterowania, trakcję elektryczną, elektroenergetykę i elektrotechnikę teoretyczną. W skład honorowego Komitetu Naukowego wchodziło 74 naukowców (w tym 13 z zagranicy) - wybitnych reprezentantów ww. specjalności. Wstępnej oceny nadesłanych referatów dokonał Doradczy Komitet Programowy (pod przewodnictwem prof. dra hab.inż. T. Glinki).

Na Sympozjum zgłoszono 111 referatów, z których 108 zostało opublikowanych w materiałach konferencyjnych liczących 656 stron. Z dużym zainteresowaniem uczestników Sympozjum spotkał się wykład inauguracyjny Rektora Pol. Wrocławskiej prof. A. Wiszniewskiego pt. "Jak panować nad audytorium". Wywarł on istotny wpływ na sposób prezentacji poszczególnych referatów.

Sympozjum spotkało się z bardzo wysoką oceną jego uczestników. Podkreślano, że spełnia ono bardzo pożyteczną rolę w integracji środowiska naukowego energoelektroników oraz specjalistów z zakresu maszyn elektrycznych i napędu elektrycznego. Jest to - jak powiedział w podsumowaniu prof. K. Zakrzewski - największa w kraju konferencja naukowa o tak zarysowanej tematyce.

Obradom towarzyszył bogaty program kulturalny, na który złożyły się: spektakl teatralny „Wariat i zakonnica” Stanisława I. Witkiewicza (Witkacego), w wykonaniu aktorów Teatru Zagłębia w Sosnowcu, koncert muzyczny w wykonaniu artystów z Akademii Muzycznej w Katowicach (gitara: Wanda Palacz, flet: Anna Zmarzły) oraz występ zespołu góralskiego z Wisły.

Czteroosobowym Komitetem Organizacyjnym kierował dr hab.inż. Krzysztof Kluszczyński, prof.Pol.Śl., przewodniczący Oddziału Gliwickiego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej.

■ **Metody Chronologii Bezwzględnej**

Była to już V Konferencja z tego cyklu. Jej obrady odbyły się w dniach 6-8 kwietnia br. w Rudach Raciborskich. Głównym organizatorem był Instytut Fizyki Pol. Śl., a współorganizatorami: Sekcja Chronologii i Datowania Bezwzględnego Komitetu Badań Czwartorzędu PAN, Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Zakład Paleogeografii i Paleoekologii Czwartorzędu Uniwersytetu Śląskiego oraz Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”.

Ta interdyscyplinarna konferencja stanowiła element obchodów 50-lecia Politechniki Śląskiej i 25-lecia Wydziału Matematyczno-Fizycznego.

Otwarcia konferencji dokonał JM Rektor prof. W. Winkler. Wykład wprowadzający pt. „25 lat chronometrii izotopowej w Gliwicach”, będący podsumowaniem dorobku naukowego Instytutu Fizyki, który od 25 lat - jako jedyny w Polsce - prowadzi systematyczne prace z zakresu datowania metodą radiowęglą zabytków archeologicznych oraz utworów geologicznych, wygłosił Dziekan Wydziału prof. M.F. Pazdur.

W konferencji wzięło udział 96 uczestników reprezentujących wszystkie większe ośrodki naukowe w Polsce (Warszawa, Kraków, Poznań, Lublin, Gdańsk, Łódź, Toruń, Szczecin, Wrocław, Katowice, Gliwice) oraz goście zagraniczni z Litwy (2 osoby), Ukrainy (2 osoby) i Estonii (2 osoby). Ponadto w konferencji po raz pierwszy brała udział grupa studentów starszych lat specjalności „Fizyka środowiska”, prowadzonej na kierunku „Fizyka techniczna”. Konferencja skupiła specjalistów z wielu stosunkowo odległych dziedzin i dyscyplin naukowych (archeologia i historia sztuki, antropologia, geologia czwartorzędu, geomorfologia i paleogeografia, paleobotanika i paleoekologia, klimatologia i meteorologia, gleboznawstwo, torfoznawstwo, ekologia i ochro-

na zasobów naturalnych, geochemia, geofizyka i fizyka jądrowa, fizyka ciała stałego). Wygłoszono łącznie 33 referaty i komunikaty na posiedzeniach plenarnych. 28 komunikatów przedstawionych zostało w formie plakatów. Ponadto odbyły się dwie sesje dyskusyjne. Na zakończenie konferencji odbyła się wycieczka terenowa, obejmująca prezentację procesów geologicznych w dolinie Rudy, zachodzących pod wpływem narastającej od ponad sześciuset lat antropresji, problemów ochrony krajobrazu ukształtowanego w średniowieczu przez działający w Rudach zakon Cystersów oraz rejon pożaru sprzed trzech lat. Wycieczkę przygotowali i prowadzili Professor Kazimierz Klimek z Uniwersytetu Śląskiego oraz Dr Jan M. Waga z Parku Krajobrazowego w Rudach.

Pracami Komitetu Organizacyjnego Konferencji kierowała dr hab. Anna Pazdur, prof.Pol.Śl.

ORGANIZACJA

W kwietniu 1995 r. ukazało się:

- **Pismo Okólne** Rektora Politechniki Śląskiej Nr 11/94/95 z dnia 10 kwietnia 1995 roku w sprawie odpłatności za miejsce, pokój lub segment w Hotelach Asystenckich Politechniki Śląskiej w II kwartale 1995 roku.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ **Wyjazdy, przyjazdy**

W kwietniu br. wyjechały za granicę 34 osoby, w tym: 15 - na konferencje, 12 - na staże i kursy, 4 - na konsultacje i 3 osoby w ramach wymiany. A oto kraje, do których udali się nasi pracownicy: Niemcy (6 osób), Czechy (5), Francja (3), Holandia (3), USA (3), Belgia (2), Dania (2), Słowacja (2), Węgry (2), Wielka Brytania (2), Włochy (2) oraz Austria i Szwajcaria (po jednej osobie).

W tym samym okresie w Uczelni przebywało 29 gości zagranicznych (wszyscy na zaproszenie) z następujących krajów: Ukraina (7), Francja (6), Słowacja (4), Czechy (2), Estonia (2), Włochy (2) oraz Albania, Finlandia, Litwa, Niemcy i Szwajcaria (po jednej osobie).

■ Fundacja Francja - Polska

30 marca br. w Instytucie Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem w Katowicach odbyło się spotkanie delegacji Fundacji Francja-Polska z władzami Wydziału.

Delegacji francuskiej przewodniczył Prezes Fundacji Pan J. de CHALANDAR. Towarzyzyli mu przedstawiciele Ambasady Francuskiej: G. Pasqual - attache ds. językowych, P. Monod-Gayraud - doradca socjalny, M-H. de Touzalin - kierownik działu Szkolnictwa Wyższego w Fundacji oraz K. Kolański - atache prasowy w Fundacji.

Stronę polską reprezentował prof. J. BENDKOWSKI. W spotkaniu uczestniczyli ponadto przedstawiciele SAGU'u (Stowarzyszenie Absolwentów Grandes Ecoles): prezes - mgr inż. H. Skirło i dwóch wiceprezesów: mgr E. Wyrozumiański i mgr A. Szteliga.

Omawiano dotychczasową działalność Francuskiego Podyplomowego Studium „Modernizacja Przemysłu i Restrukturyzacja Regionów”, jego rozwój i perspektywy.

Przedstawiciele Stowarzyszenia SAGE przedstawili losy zawodowe oraz możliwości dalszego rozwoju zawodowego absolwentów Studium.

■ Wykład prof. J. Sykulskiego z Uniwersytetu w Southampton

W dniu 7 kwietnia 1995 r. przebywał w Politechnice Śląskiej prof. Jan Sykulski z Uniwersytetu w Southampton (Fellow IEE, Senior-member IEEE), ceniony na świecie specjalista w dziedzinie obliczania pól elektromagnetycznych (m.in. pod jego redakcją została wydana przez grupę naukowców z Polski i Anglii książka pt. "Computational Magnetics", Chapman & Hall, London). Prof. J. Sykulski jest założycielem i General Secretary/Treasurer towarzystwa naukowego International Compumag Society, zrzeszającej ponad 340 specjalistów i naukowców z całego świata (w tym 2 członków z Pol. Śląskiej) oraz Chief Editor znanego wydawnictwa COMPEL.

Na połączonym zebraniu naukowym pracowników Wydziału Elektrycznego i członków PTETiS przedstawił On poglądowy referat

oraz omówił kierunki badań naukowych na Uniwersytecie w Southampton. Po wykładzie prof. Jan Sykulski odebrał z rąk przewodniczącego Oddziału Gliwickiego PTETiS dyplom członka zagranicznego oraz srebrny znaczek Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej. Godność członka zagranicznego została nadana prof. J. Sykulskiemu przez Zarząd Główny PTETiS w Warszawie w uznaniu jego wkładu w rozwój elektrotechniki oraz szeroką współpracę z polskim środowiskiem naukowym.

50-LECIE WYDZIAŁU CHEMICZNEGO POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

W dniach 20-21 kwietnia br. odbyły się obchody jubileuszu 50-lecia Wydziału Chemicznego naszej Uczelni.

Wydział Chemiczny był jednym z czterech wydziałów, które powstały w 1945 roku w tworzącej się Politechnice Śląskiej. Jego głównym organizatorem był prof. Wiktor Jakób a pierwszym dziekanem prof. Adolf Joszt. Łącznie w okresie pięćdziesięciu lat swojego istnienia Wydział Chemiczny ukończyło 6.288 osób na studiach dziennych i 1315 na studiach wieczorowych. Rada Wydziału Chemicznego nadała 503 osobom stopień doktora, a 110 osobom - stopień doktora habilitowanego. Wydział ma pełne prawa akademickie z zakresu chemii, technologii chemicznej i inżynierii chemicznej oraz kategorię A w klasyfikacji KBN.

W skład Komitetu Honorowego Obchodów 50-lecia weszli:

prof. Wilibald Winkler, Rektor Politechniki Śląskiej - przewodniczący
prof. Zbigniew Jedliński
prof. Włodzimierz Kisielow
prof. Karol Machej
prof. Włodzimierz Sikora - Prorektor ds. Nauki
prof. Jerzy Suwiński
prof. Jerzy Szuba
prof. Marian Taniewski

prof. Piotr Wasilewski
prof. Józef Zabłocki
Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego
był prof. Wojciech Zieliński.

Uzyskanie środków finansowych z MEN i licznych zakładów przemysłu chemicznego pozwoliło na zorganizowanie bogatej oprawy obchodów 50-lecia. Poza pracownikami i studentami Wydziału wzięło w nich udział około 200 absolwentów oraz gości zaproszonych z kraju i z zagranicy.

Program obchodów obejmował:

w dniu 20.04.1995 r.

Sesję Naukową, która składała się z referatów profesorów Wydziału na temat głównych kierunków badań prowadzonych w ostatnich kilku latach, referatów gości zagranicznych oraz sesji posterowej (95 posterów), wspólnego obiadu, „Koncertu przy świecach” w holu „czerwonego budynku” Wydziału, słynącego ze świetnej akustyki oraz balu zorganizowanego przez studentów Wydziału.

w dniu 21.04.1995 r.

Uroczyste otwarte posiedzenie Rady Wydziału z udziałem JM Rektora i wszystkich Prorektorów. Wystąpił Dziekan Wydziału, prof. Jerzy Suwiński, JM Rektor prof. Wilibald Winkler oraz profesorowie Wydziału, którzy przedstawili wspomnienia dotyczące historii Katedr i Instytutów Wydziału Chemicznego. W godzinach popołudniowych uczestnicy obchodów wyjechali do Ustronia, gdzie wzięli udział w uroczystej kolacji, połączonej z toastami, występem zespołu góralskiego oraz tańcami.

UCZELNIA W ROKU 1994

Fakty i liczby

(opracowano na podstawie „Sprawozdania z działalności Kierownictwa Politechniki Śląskiej za rok 1994” przedstawionego na posiedzeniu Senatu w dniu 3 kwietnia 1995 roku)

Organizacja i zarządzanie Uczelnią

W 1994 roku Władze Uczelni konsekwentnie kontynuowały proces wprowadzania zmian organizacyjnych mających na celu usprawnie-

nie zarządzania Uczelnią, a także umożliwiających przetrwanie trudnej sytuacji finansowej całej sfery budżetowej. Przeprowadzono następujące zmiany w strukturze organizacyjnej Uczelni:

- powołano jednostkę pozawydziałową o nazwie Centrum Komputerowe Politechniki Śląskiej;
- wprowadzono dalsze zmiany w strukturze Administracji, polegające na:
 - zlikwidowaniu Działu Aparatury Naukowej i Zaopatrzenia,
 - utworzeniu w pionie Prorektora ds. Nauki Działu Wyposażenia Inwestycyjnego i Importu,
 - utworzeniu w strukturze Kwestury stanowisk wydziałowych pełnomocników Kwestora,
 - wprowadzeniu do struktury administracyjnej stanowisk Dyrektora Administracyjnego Wydziału.
- dokonano redukcji etatów w pionach podległych Rektorowi, Prorektorom i Dyrektorowi Administracyjnemu;
- dla obniżenia kosztów usług remontowo-budowlanych zlikwidowano Zakład Remontowo-Budowlany i przyjęto system doboru wykonawców w drodze przetargów;
- opracowano kryteria i przeprowadzono etatyzację w grupie pracowników inżyniersko-technicznych.

Studia i studenci

Na pierwszy rok studiów w roku akademickim 1994/95 przyjęto 6391 osób (w roku akad. 1993/94 - 5294 osoby), w tym na studia wieczorowe 1363 osoby (wzrost o 600 osób). Z powodu braku kandydatów zaniechano rekrutacji na 7-semestralne studia zawodowe dla absolwentów Pedagogicznych Studiów Technicznych.

Liczba studentów na wszystkich rodzajach studiów wyniosła 15169 (wg stanu na 31 grudnia 1994 r.), co oznacza wzrost o 2390 osób w stosunku do roku 1993 (tj. 15,7%), z czego 12095 osób stanowią studenci studiów dziennych (wzrost o 2004 osoby tj. 16,7%). Wśród studentów studiów dziennych 845 osób studiuje na studiach zawodowych (inżynierskich).

Liczba absolwentów wyniosła 1117 osób (w roku 1993 - 1074 osoby), w tym 978 osób (919) na studiach dziennych.

Na studiach podyplomowych dokształcało się w 1994 roku 622 osoby (w roku 1993 - 285 osób), w tym 21 osób na studium francuskim z zakresu Restrukturyzacji Przemysłu i Regionów oraz 34 osoby na studium amerykańsko-polskim o nazwie „Przyjazna dla Środowiska Restrukturyzacja Przemysłu Ciężkiego”.

Liczba uczestników studiów doktoranckich wyniosła 145 osób (w roku 1993 - 42 osoby). Stypendia socjalne oraz stypendia za wyniki w nauce otrzymywało łącznie 4724 studentów (w roku 1993 - 3281 studentów), w tym za wyniki w nauce 2706 studentów (ok. 22% studentów studiów dziennych, w 1993 r. 1980 studentów, co stanowiło 18% studentów studiów dziennych). Stypendium Ministra Edukacji Narodowej przyznano 9 studentom (w roku 1993 - 15 studentom).

W domach akademickich mieszkało 3452 studentów (w 1993 r. - 3265 studentów).

Wskaźnik liczby studentów studiów dziennych na jednego nauczyciela akademickiego w końcu 1994 roku wyniósł 7.12, natomiast wskaźnik ten odniesiony do ogólnej liczby studentów był równy 8.93. Te same wskaźniki w odniesieniu do jednego pracownika naukowo-dydaktycznego, czyli bez nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach asystentów, lektorów i instruktorów wynosi odpowiednio 11.26 i 14.12.

Pracownicy

Liczba osób zatrudnionych w Politechnice Śląskiej na pełnym etacie w dniu 31 grudnia 1994 roku wynosiła 3311 (rok wcześniej - 3324), w tym 1698 nauczycieli akademickich, co przy 1656 osobach zatrudnionych rok wcześniej w tej grupie oznacza przyrost o 42 osoby. W niepełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 18 nauczycieli akademickich (w 1993 roku - 17).

W 1994 roku tytuł profesora uzyskało 6 naszych nauczycieli akademickich (w 1993 r. - dwóch). Na emeryturę odeszło w 1994 roku 7 osób.

Na stanowisko profesora zwyczajnego Minister Edukacji Narodowej powołał 4 pracow-

ników (w 1993 r. były także 4 nominacje). Na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej powołano w 1994 roku 12 osób (w 1993 r. - 25 osób). Stopień doktora habilitowanego uzyskało w 1994 roku 8 naszych adiunktów (w 1993 r. - 10). Stopień doktora nauk uzyskało 21 naszych pracowników (w 1993 r. - 10).

O stanie kadry nauczycieli akademickich pisaliśmy obszernie w poprzednim wydaniu biuletynu (p. Z ŻYCIA..., nr 6).

Finanse

Plan rzeczowo-finansowy na 1994 rok był opracowany w oparciu o wielkości dotacji budżetowych na działalność dydaktyczną i pomoc materialną dla studentów, które nie zapewniały potrzeb związanych z realizacją zwiększonych zadań Uczelni. Dotacja na działalność dydaktyczną nie tylko nie uwzględniała inflacji z 1993 r. i 1994 r., ale również skutków regulacji płac z czerwca 1993 r. Wobec tak drastycznego braku środków konieczna była racjonalizacja wydatków, starania w MEN o dodatkowe środki oraz poszukiwanie źródeł pokrycia niezbędnych wydatków, zwłaszcza poprzez uzyskanie dodatkowych dochodów własnych.

W wyniku starań Władz Uczelni uzyskano dodatkowe dotacje na wynagrodzenia oraz wydatki rzeczowe w kwocie 19787 mln zł w działalności dydaktycznej i 1768 mln zł na pomoc materialną dla studentów. Uzyskano też zwiększenie dochodów własnych. Niezależny od Uczelni wzrost kosztów w 1994 r. sprawił, że mimo podjętych działań wystąpiła strata w działalności eksploatacyjnej w wysokości 12248 mln zł (przy przewidywanej 13 mld zł) i 18851 mln zł na fundusz pomocy materialnej dla studentów. Skutkiem tych strat będą w 1995 roku przede wszystkim trudności płatnicze Uczelni.

Dochody działalności dydaktycznej za 1994 rok wyniosły 431 744 mln zł, w tym dotacja budżetowa 312 416 mln zł. Koszt własny tej działalności wyniósł 459 696 mln zł, a więc był wyższy od dochodów o 27 952 mln zł.

Plan działalności badawczej na 1994 rok zakładał dochody w wysokości 134 620 mln zł,

w tym z budżetu państwa 111 730 mln zł. Dochód z tej działalności odbiegał od założeń planowych i wyniósł 140 459 mln zł. Koszt własny działalności badawczej wyniósł 136 719 mln zł, a więc był niższy od dochodów o 3 740 mln zł.

Działający w ramach wydzielonej działalności gospodarczej Zakład Graficzny w roku sprawozdawczym przekroczył plan sprzedaży usług o 12,7%. Ponadplanowe dochody uzyskano ze sprzedaży usług na zewnątrz Uczelni.

Wypłata stypendiów pochłonęła kwotę 36 370 mln zł. Wypłaty na stypendia okazały się znacznie wyższe od przewidywanych (o 100%) co spowodowało wystąpienie straty w wysokości 18851 mln zł., mimo uzyskania dodatkowej dotacji w wysokości 1768 mln zł i zwiększonych dochodów własnych o 1 mld zł.

Wzrosły - w stosunku do planu - koszty utrzymania stołówek studenckich, głównie w wyniku zwiększonych potrzeb remontowych. Wyniosły one 7 331 mln zł. Koszty domów studenckich utrzymały się na poziomie planowanym i wyniosły 35 020 mln zł. W roku 1994 zrealizowano remonty domów studenckich jedynie o wartości 5 105 mln zł (w roku 1993 - 8 781 mln zł). Zmniejszyły się również koszty usług materialnych (o 1 mld zł), co świadczy o gospodarności Administracji Osiedla Studenckiego.

Deficyt w zakresie funduszu pomocy materialnej ma swoje źródło w załamaniu dotacji finansowej w 1992 r., który w porównaniu z rokiem poprzednim obniżył się do poziomu 44,01%. W roku 1994 fundusz stypendialny w stosunku do 1991 r., w przeliczeniu na USD, wyniósł tylko 36,24%.

Działalność naukowo-badawcza

W roku 1994 zrealizowano 138 projektów badawczych KBN na kwotę 34 880 mln zł. Najbardziej aktywny w tej dziedzinie był Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki. Zrealizowano 269 prac naukowo-badawczych dla przemysłu na kwotę 24 476 mln zł i 198 prac usługowo-badawczych na kwotę 4 013 mln zł. W tej dziedzinie największą aktywnością wykazał się Wydział Elektryczny.

Ponadto zrealizowano 9 projektów celowych finansowanych przez KBN na łączną kwotę 5 370 mln zł. Tu największą aktywność wykazał Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania.

W wyniku dokonanej w 1994 roku kategoryzacji wydziałów, KBN przyznał na badania statutowe (BK) kwotę w wysokości 62 153 mln zł. Kategorię A przyznano pięciu wydziałom, tj.: RAu, RCh, RE, RIE oraz RMT; kategorię B - czterem wydziałom: RAr, RB, RG i RM. Wydział RMF został niestety zakwalifikowany do kategorii C.

Na badania własne (BW) Uczelnia otrzymała w sumie 30 310 mln zł. Kwota ta została rozdzielona na poszczególne wydziały według wcześniej ustalonego algorytmu.

Wydawnictwa i konferencje

Wydano łącznie 149 tytułów, w tym 3 podręczniki, 44 Zeszyty Naukowe i 72 skrypty. Zorganizowano 72 konferencje naukowe. W jednej i w drugiej dziedzinie zarejestrowano wzrost aktywności w porównaniu z 1993 r.

Współpraca z zagranicą

W ramach umów międzynarodowych istnieje nadal 21 porozumień o bezpośredniej współpracy.

Przyznano 8 jednostkom granty w programie TEMPUS oraz 5 projektów w ramach programu COPERNICUS. Ponadto realizowany jest jeden program w ramach programu TESSA. Przyznano również 6 indywidualnych grantów TEMPUS na pobyty naszych pracowników w ośrodkach naukowych krajów Unii Europejskiej.

W 1994 roku wyjechało za granicę 585 pracowników, a naszą Uczelnię odwiedziło 184 przedstawicieli zagranicznych ośrodków naukowych i uniwersytetów.

Inwestycje

W 1994 roku oddano do użytku gmach Biblioteki Głównej oraz częściowo halę sportową, której budowa zostanie zakończona już niebawem. Przeprowadzono również modernizację Auli Głównej na Wydziale Górnictwa i Geologii. Nakłady poniesione na cele inwestycyjne w roku 1994 wyniosły 64 625 mln zł, w tym 46 700 ze środków uczelnianych.

Z działalności

CENTRUM PROMOCJI KULTURY ZAGRANICZNEJ

W miesiącach marzec-kwiecień 1995 r. CPKZ było organizatorem następujących imprez:

- wystawa „Graham Greene - życie i twórczość” (1-10.03),
- koncert kameralny w wykonaniu artystów z Wiednia (16.03., sala koncertowa Szkoły Muzycznej w Gliwicach),
- prelekcja konsula ds. Kultury Konsulatu Generalnego USA w Krakowie p. Johna Matela pt. „Ameryka dzisiaj” (20.03),
- wystawa „Pejzaże amerykańskie” (13.03-7.04),
- wystawa „Fotogramy od 1918 r. do dnia dzisiejszego” (30.03.-10.04, galeria w Ratuszu),
- wystawa „William Shakespeare - życie i twórczość” (18.04-12.05).

SPORT

W nawiązaniu do notatki, którą zamieściliśmy w numerze 6 naszego biuletynu na prośbę Zarządu Klubu AZS Gliwice, dotyczącej sprawy nierozliczenia się z zaliczek pobranych w AZS przez byłego Prezesa Marka Sieńskiego, uprzejmie informujemy, że sprawa została wniesiona do Sądu Rejonowego w Gliwicach w dniu 4 maja 1994 roku.

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 9 kwietnia 1995 r. zmarł w wieku 71 lat emerytowany Dyrektor Instytutu Organizacji i Ekonomiki Górnictwa, **prof.zw.dr hab.inż. Marian KOZDRÓJ**, żołnierz Armii Krajowej (ps. „Rola”) w Okręgu Miechowskim - zgrupowanie „Maria”, odznaczony odznaką „Akcja Burza”, Generalny Dyrektor Górnicy Pierwszego Stopnia, zasłużony Profesor Wydziału Górnictwa i Geologii, wychowawca wielu pokoleń inżynierów górników i licznej kadry naukowo-badawczej, twórca gliwickiej szkoły organizacji i ekonomiki górnictwa. Był

Naczelnym Inżynierem w KWK „Pstrowski” (1960-63), Prorektorem Politechniki Śląskiej ds. Filii w Rybniku (1968-72), Dziekanem Wydziału Górniczego (1982-84) oraz Dyrektorem Instytutu Organizacji i Ekonomiki Górnictwa Politechniki Śląskiej (1966-91). Zmarły był odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką „Zasłużony dla Górnictwa” oraz wieloma innymi odznaczeniami państwowymi i branżowymi. Przemysł górniczy i nauka polska poniosły niepowetowaną stratę.

Uroczystości żałobne odbyły się 12 kwietnia w Zabrze na cmentarzu przy ul. Czołgistów, gdzie został pochowany.

■ 27 kwietnia 1995 r. zmarł w wieku 83 lat **dr Kazimierz HARCULA**, wieloletni nauczyciel akademicki Pol. Śl., organizator Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, były zastępca kierownika ds. dydaktyki SWFiS. Odszedł Człowiek wielkiego serca i umysłu, o wyjątkowej skromności i życzliwości. Był szanowany i lubiany przez studentów i kolegów. W pamięci wszystkich, którzy Go znali pozostanie na zawsze jako wzór i przykład człowieka, który całe swoje życie poświęcił wychowaniu młodzieży i rozwojowi Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego, Odznaką 25 i 30-lecia Politechniki Śląskiej.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 29 kwietnia na Cmentarzu Lipowym w Gliwicach.

Sprostowanie

W poprzednim numerze Z ŻYCIA... (marzec'95, nr 6) w artykule „O stanie nauczycieli akademickich w Politechnice Śląskiej” pominięto w strukturze zatrudnienia grupę *docenci bez stopnia dr hab.* Takich pracowników jest 17.

Szanownych Czytelników i wszystkich Panów Docentów przepraszamy.

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 37-26-22